

Rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunto strategialuonnoksesta 12.4.2022

Rakennus- ja ympäristölautakunta kiinnittää lausunnossaan huomiota lähinnä lautakunnan toimialaan, eli rakennusvalvontaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluviin lakisääteisiin tehtäviin.

Strateginen tavoite 3. Sujuva päätöksenteko

”Päätöksentekomme on osaavaa, sujuvaa, ennakoitavaa, avointa ja läpinäkyvää”

Rakennusvalvontaviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksenteko perustuu oikeusharkintaan, jolloin lainsäädäntö asettaa raamit sujuvuudelle.

Päätöksentekoon liittyvät mittarit ovat luonnoksen mukaan ”muutoksenhaun, kanteluiden ja oikeustapausten perusteella muutetut päätökset”. Muutoksenhaulla ja oikeustapauksilla tarkoitettaneen samaa asiaa, eli toisen voi poistaa. Kantelumenettelyssä taas ei muuteta päätöksiä, vaan annetaan tarvittaessa huomautus vastaisen varalle tai nostetaan syyte.

Rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa, että mittarina muutoksenhaku (hallintovalitus) on hidas. Tämä koskee varsinkin ympäristönsuojelulakiin perustuvia päätöksiä. Vaasan hallinto-oikeudessa valitusten käsittelyaika on noin kaksi vuotta, jonka jälkeen mahdollisen valituslupahakemuksen käsittely kestää Korkeimmassa hallinto-oikeudessa vähintään puolesta vuodesta vuoteen.

”Vaikutusten arviointi on luonteva osa päätösten valmistelua”

Vaikutusten arviointimenettelyjä on erilaisia, ja rakennus- ja ympäristölautakunnan toimialalla kyseeseen tulee lähinnä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). YVA-lainsäädäntö koskee kuitenkin vain tiettyjä hankkeita, eikä viranomaisen voi vaikuttaa niiden määrään. Päätösharkintaan vuorostaan sisältyy aina vaikutusten arviointi jollain tasolla, eikä se ole erillinen vapaavalintainen menettely. Näin ollen vaikutusten arviointiin liittyvä mittari ei sovellu kovin hyvin rakennus- ja ympäristölautakunnan toimialaan. Strategiassa tulisi täsmentää, minkälaista vaikutusten arviointia tässä kohdassa tarkoitetaan.

”Päätöksenteossa huomioimme kestävän kehityksen ja kaksikielisyyden”

Kestävä kehitys on huomattavasti laajempi käsite kuin kaupunginjohtajien ilmasto- ja energiasopimuksen toimintasuunnitelma (SECAP), jossa keskitytään ilmastoon vaikuttaviin päästövähennyksiin ja vähähiilisyteen. Kestävään kehitykseen liittyvät muun muassa myös kiertotalous ja resurssitehokkuus, ekosysteemipalvelut ja vesistöjen tilan ja luonnon monimuotoisuuden huomioiminen.

Kaksikielisyyden huomioiminen sopisi paremmin omaksi alaotsikoksi strategisen tavoitteen 3 alle.

Yhteenvedona rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa, että mittareiden sisällyttäminen kaupungin strategiaan on ongelmallista. Mittarit eivät ole sovellettavissa kaikilla hallinnonaloilla. Mittareiden sijaan strategisten tavoitteiden ”alaotsikoita” voisi avata tarkemmin.